

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Управління лісового та мисливського господарства у Херсонській
області Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство
«Херсонлісозахист»
Державне підприємство «Степовий ім. В.М. Виноградова філіал УкрНДІЛГА»

Матеріали IV-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих учених

«Наукові читання імені В.М. Виноградова»

26-27 травня 2022 року, м. Херсон

Херсон – 2022

«Наукові читання імені В.М. Виноградова»: Матеріали IV-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених. 26–27 травня 2022 року – Херсон: 2022. 92 с.

В збірку увійшли матеріали з питань методики викладання у вищій школі, екології рослин та природно-заповідної справи, теоретичних і прикладних аспектів інтродукції рослин, сучасних напрямків садово-паркового господарства, захисту рослин, дендрології, лісовідновлення, агролісомеліорації, фітомеліорації, лісівництва та лісознавства.

Відповідальні за випуск: Лаврись В.Ю.

Збірник підготовлено з оригіналів доповідей без літературного редагування. Всі матеріали представлені в авторській редакції, редколегія не несе відповідальності за недостовірність представленої авторами інформації.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2022

Оргкомітет конференції

Кирилов Ю.Є.	Голова оргкомітету ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету
Члени оргкомітету:	
Бойко П.М.	кандидат біологічних наук, доцент, декан факультету рибного господарства та природокористування ХДАЕУ
Бойко Т.О.	кандидат біологічних наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
Дементьева О.І.	кандидат сільськогосподарських наук, в.о. зав. кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
Семенюк С.К.	кандидат біологічних наук, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
Котовська Ю.С.	асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
Лаврись В.Ю.	асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ
Дворна А.В.	асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства ХДАЕУ

ЗМІСТ

I. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

<i>Дементьєва О.І. Бойко Т.О. Бойко П.М.</i> Проблеми радикальної обрізки дерев у міських агломераціях і майбутні шляхи вирішення	7
---	---

II. ЛІСІВНИЦТВО ТА ЛІСОЗНАВСТВО.

<i>Воротинський О. Г., Токарева О. В.</i> Контрольовані пали як захід з профілактики лісових пожеж в зоні Полісся	11
<i>Карпович М.С.</i> вплив факторів навколишнього середовища на розвиток соснового шовкопряда (<i>Dendrolimus pini</i> L.)	13
<i>Кичилюк О.В., Лукашевич Е.Ю.</i> Вплив повноти на біометричні показники дерев бархату амурського	17
<i>Кобець О.В., Румянцев М.Г., Лук'янець В.А., Мусієнко С.І.</i> Стан природних дубових молодняків ДП «Харківська ЛНДС» після проведення лісовідновних рубок групово-поступовим способом	20
<i>Левченко В.Б., Ганжалюк Т.С., Ткаченко М. В.</i> Вивчення динаміки лісоутворюючих порід під впливом змін клімату та лісових пожеж в умовах Перганського природоохоронного науково-дослідного відділення Поліського природного заповідника	24
<i>Семенюк С.К., Шейгас І.М., Гулик І.Т.</i> Перспективи досліджень ресурсних елементів мисливського господарства Степової природної зони України	29
<i>Шейгас І.М., Гулик І.Т., Семенюк С.К.</i> Визначення фактичної та оптимальної чисельності диких ратичних мисливських тварин в Україні	32

III. ЛІСОВІДТВОРЕННЯ, АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЯ, ФІТОМЕЛІОРАЦІЯ.

<i>Висоцька Н. Ю., Румянцев М. Г., Ющик В. С., Юрченко В. А.</i> Досвід державних лісогосподарських підприємств Луганської області щодо заліснення згарищ	35
<i>Кичилюк О.В., Гордійчук А.О.</i> Відтворення лісу в Кримнівському лісництві ДП СЛАП «Камінь-Каширськагроліс»	38

IV. ДЕНДРОЛОГІЯ ТА ДЕНДРОПРОЕКТУВАННЯ.

<i>Бойко Т.О., Лаврись В.Ю., Мотузна О.Є.</i> Малопоширені деревні рослини Херсонської області та перспективи їх впровадження у об'єкти озеленення	42
<i>Даниленко О. М., Румянцев М. Г., Ющик В. С., Тарнопільський П. Б.</i> Особливості росту та стану культур дуба звичайного, створених за різною технологією сіяннями із закритою та відкритою кореневою системою, в ДП «Харківська ЛНДС»	49

V. ЗАХИСТ РОСЛИН.

<i>Голуб С.М., Голуб В.О.</i> Особливості захисту <i>Quercus robur</i> від <i>Microsphaera alphitoides</i> в лісових культурах	54
<i>Горновська С.В., Броун І.В.</i> Особливості біології та шкідливості кравчика-головача <i>Lethrus apterus</i> Laxm. (Coleoptera, Scarabaeidae) в Лівобережному Степу України	57
<i>Румянцев М. Г., Даниленко О. М., Ющик В. С.</i> Вплив універсального комплексного добрива «Master» на біометричні показники та масу однорічних сіяньців дуба звичайного із закритою кореневою системою в ДП «Харківська ЛНДС»	60
<i>Шевченко А. А., Котовська Ю.С.</i> Специфіка боротьби зі шкідниками троянд, при вирощуванні на зріз	63

VI. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ ЛАНДШАФТНОГО ДИЗАЙНУ.

<i>Кузьменко Д.О., Лаврись В.Ю.</i> Види та особливості вирощування рослин у контейнері	66
<i>Кузьменко Д.О., Котовська Ю.С.</i> Підбір асортименту гарноквітучих рослин блакитного та жовтого кольору для арнаментного квітника	69
<i>Мотузна О.Є., Дворна А.В.</i> Сучасні напрямки ландшафтного дизайну	71
<i>Мотузна О.Є., Котовська Ю.С.</i> Догляд за газонами у дендропарках	73

VII. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ХЕРСОНЩИНИ.

<i>Стратічук Н. В.</i> Оцінка природно-рекреаційного потенціалу Херсонської області	75
---	----

<i>Шевченко А.А., Дворна А.В.</i> Зелена економіка – основа використання природно-ресурсного потенціалу України та Херсонської області	80
--	----

VIII. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.

<i>Кімейчук І. В.</i> Діагностування рівня успішності та громадської самосвідомості здобувачів першого курсу освітньої програми «Лісове господарство» Білоцерківського БНАУ	85
<i>Хрик В. М.</i> Зміст професійної підготовки майбутніх фахівців лісового господарства	89

ВПЛИВ ПОВНОТИ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЕВ БАРХАТУ АМУРСЬКОГО

КИЧИЛЮК О.В.

к.с.-г.н., доцент

ЛУКАШЕВИЧ Е.Ю.¹

студентка магістратури 1 року навчання

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Ліс – тип природних комплексів (екосистема), у якому поєднуються переважно деревна та чагарникова рослинність з відповідними ґрунтами, трав'яною рослинністю, тваринним світом, мікроорганізмами та іншими природними компонентами, що взаємопов'язані у своєму розвитку, впливають один на одного і на навколишнє природне середовище [1]. Оскільки ліси є результатом взаємовпливу різних компонентів, можна стверджувати, що вони є результатом складної системи взаємодій, кількість яких досить важко навіть полічити. Саме це пояснює труднощі вирощування лісу, коли людина прагне його «удосконалити» для своїх потреб, але при цьому є неспроможною врахувати всі фактори взаємовпливів. Тим не менше, враховуючи виклики сьогодення, зокрема небезпеки глобального потепління, людина змушена продовжувати свої спроби «удосконалення» для того, щоб підстрахувати себе у випадку потенційно можливої зміни головних і супутніх порід наших лісів.

Одним зі способів є використання інтродуцентів. При цьому важливо врахувати у першу чергу вже накопичений досвід, адже для кінцевої оцінки ефективності інтродукції недостатньо лише показника приживлюваності у лісових культурах. Потрібно оцінити результат у віці стиглості, або хоча б у тому віці, в якому є на сьогодні деревостани за участю цих інтродуцентів.

Бархат амурський (*Phellodendron amurense* Rupr.) є одним з інтродуцентів в Україні в межах Лісостепу та Полісся. Це зимостійке листопадне дерево, яке в природному ареалі може досягати 26-29 м висоти та 50-70 см за діаметром.

Перші культури були привезенні 1928 році з Далекого Сходу – його природного ареалу. В Україні найбільше використання бархата при створенні насаджень було у передвоєнні (1936-1941 рр.) та післявоєнні (1950-1956 рр.) роки [2, Пінчук, 1956].

Бархат амурський є світлолюбною рослиною, як зазначають дослідники, А.А. Цимек і М.М. Ягниченко, знаходження бархата під наметом інших порід уповільнює його ріст [2, Лосицький, 1972].

Насадження, створені за участі бархата амурського, у Волинській області були виявлені на території державного підприємства «Володимир-Волинське лісомисливське господарство» (табл. 1). Вдалося віднайти два

---

¹ Науковий керівник – Кичиліук Олександр Володимирович, к.с.-г.н., доцент

середньовікових деревостани, один з яких є чистим насадженням бархата, а другий – змішаним.

За результатами проведених замірів та обрахунків було встановлено, що середня висота змішаного деревостану – 7,2 метра, а чистого – 7,3 метра, тобто за висотою різниці практично немає. Середній діаметр дерева у змішаному деревостані – 25 см, а в чистому – 33 см. Тобто, різниця за діаметрами становить майже 25 %, що є суттєвою величиною. Причиною такої різниці швидше за все є різна освітлюваність дерев у цих двох насадженнях. Так, в змішаному насадженні повнота становить 0,9, тоді як у чистому – 0,7 (табл. 1). Різниця за діаметром безумовно впливає і на об'єм дерев. За даними табл. 1 бачимо, що різниця в об'ємі за середніми показниками знижується на 50 і вище відсотків (табл.1).

Таблиця 1.

Біометричні показники дерев бархата амурського у Волинській області

№	Діаметр	Висота	Об'єм з корою, м ³	Об'єм кори, м ³	Склад	Повнота
1	29,9	8,3	0,206	0,016	3Дз2Ял2Бха1Бп1Ос+Бс Кв	0,9
2	16,3	6,3	0,087	0,006		
3	35,1	5,0	0,382	0,031		
4	23,6	8,6	0,223	0,017		
5	19,0	5,3	0,107	0,008		
6	29,4	7,8	0,328	0,026		
7	25,9	8,3	0,266	0,021		
8	23,0	3,8	0,194	0,015		
9	17,8	9,8	0,157	0,011		
10	19,6	8,9	0,158	0,012		
11	34,2	3,8	0,299	0,023		
Середнє значення			0,218	0,016		
12	27,5	8,8	0,309	0,024	10Бха	0,7
13	46,4	5,8	0,687	0,055		
14	47,6	8,8	0,933	0,074		
15	32,6	8,8	0,375	0,031		
16	33,3	5,8	0,352	0,028		
17	43,1	7,8	0,706	0,056		
18	17,7	7,8	0,118	0,009		
19	27,5	9,8	0,331	0,026		
20	24,5	7,8	0,331	0,018		
Середнє значення			0,448	0,035		

Отже, продуктивність бархата амурського залежить від повноти деревостану. Для вищих біометричних показників дерев *Phellodendron amurense* Rupr. необхідно створювати умови кращого освітлення в насадженнях.

Список використаних джерел:

1. Лісовий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12#Text>
2. Лосицкий К. Б., Цымек А. А. Твердолиственные леса СССР [Текст]. М.: Гослесбумиздат, 1972. 238 с.
3. Пинчук М. Г. Расширять насаждения бархата амурского и пробкового дуба. Лесн. хоз.-во. 1956. №7. С. 37-39.